

Advies aanvraagformulier redelijke aanpassingen

**Advies op vraag van Gwendolyn Rutten,
minister van Binnenlands Bestuur,
Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen**

Datum van publicatie: 13 februari 2024

Contactpersoon: Veronique Deblon | veronique@noozo.be

Noozo | info@noozo.be | 02 274 00 31 | www.noozo.be

Vooruitgangstraat 323 bus 7, 1030 Brussel

Ondernemingsnr. 0778291475 | RPR Brussel

Inhoud

---

1. Samenvatting	3
2. Situering	4
2.1 Advies op vraag	4
2.2 Modelformulier Redelijke Aanpassingen	4
2.3 Waardering van het formulier	4
3. Zet in op de toegankelijkheid van het formulier	5
4. Focus op de ondersteuningsnood, niet op de beperking	6
5. Maak het formulier bruikbaar voor iedereen met een (vermoeden van) handicap	7
6. Verduidelijk de aanvraagprocedure tot redelijke aanpassingen via het formulier	8

1. Samenvatting

Personen met een handicap hebben recht op redelijke aanpassingen. Deze aanpassingen zijn afgestemd op de individuele behoeften van personen met een handicap. Ze kunnen helpen om drempels weg te werken zodat personen met een handicap kunnen deelnemen aan de samenleving.

De aanvraag en uitvoering van redelijke aanpassingen verloopt in samenspraak tussen de aanvrager en degene die de plicht moet uitvoeren. Soms loopt dit proces stroef. Daarom brengt de minister van Gelijke Kansen een modelformulier uit voor de aanvraag van redelijke aanpassingen. Het formulier zou de ontvanger kunnen sensibiliseren over het recht op redelijke aanpassingen. Het is geen verplichting om het formulier te gebruiken: je blijft vrij om de aanpassingen op een andere manier aan te vragen.

In zijn huidige vorm is het formulier niet gebruiksvriendelijk. Wij zien volgende knelpunten:

- Het is niet toegankelijk opgesteld,
- Er wordt geen heldere taal gebruikt,
- De gebruiker wordt afgeschrikt door de vraag om gedetailleerde medische info te delen via een formulier,
- De bewijsvoering over handicap is onduidelijk (en in veel gevallen ook niet nodig of zinvol).

Wij vragen om volgende wijzigingen aan het formulier te maken.

- ✓ Gebruik heldere en klare taal in het formulier.
- ✓ Check de digitale toegankelijkheid van het formulier en maak de nodige aanpassingen.
- ✓ Informeer hoe andere organisaties die het formulier willen gebruiken ook op de toegankelijkheid ervan kunnen inzetten.
- ✓ Haal de vraag naar medische informatie uit het modelformulier.
- ✓ Bied via het formulier meer informatie over de aanvraagprocedure en het recht op redelijke aanpassingen.

2. Situering

2.1 Advies op vraag

Het modelformulier voor aanvraag tot redelijke aanpassingen werd uitgewerkt via een ministerieel besluit. NOOZO ontving een vraag tot advies over dit besluit op 12 januari 2024.

2.2 Modelformulier Redelijke Aanpassingen

Het Gelijkekansendecreet (2024) legt een aanvraagprocedure vast om redelijke aanpassingen aan te vragen. Daarin wordt bepaald dat een vraag tot redelijke aanpassingen zo snel mogelijk een antwoord of informatie moet krijgen, en "in ieder geval binnen de 30 dagen" na ontvangst van de vraag.ⁱ In uitzonderlijke gevallen kan die termijn verlengd worden.

De Vlaamse regering kiest om ook een modelformulier op te maken om redelijke aanpassingen aan te vragen. Personen met een handicap kunnen dit modelformulier gebruiken, maar zijn ook vrij om op een andere manier redelijke aanpassingen te vragen.

Het modelformulier kan helpen om de ontvanger te verduidelijken dat het om een aanvraag tot redelijke aanpassingen gaat. Het formulier kan zo een antwoord bieden op een knelpunt dat soms ontstaat bij de aanvraag van redelijke aanpassingen: de ontvanger is onvoldoende op de hoogte van het recht op redelijke aanpassingen. Of de ontvanger antwoordt niet op de aanvraag, waardoor de persoon met een handicap moeilijk verdere stappen kan ondernemen om dit recht uit te oefenen.

2.3 Waardering van het formulier

Redelijke aanpassingen komen in dialoog tot stand. De zoektocht naar redelijke aanpassingen gebeurt in eerste instantie binnen een informeel kader. We erkennen dat het in sommige situaties zinvol kan zijn om die aanvraag wel te formaliseren.

We danken de minister om advies te vragen aan personen met een handicap over het concrete gebruik ervan. Het is zinvol dat het

formulier eraan herinnert dat de betrokkenen voorzichtig moeten omgaan met persoonlijke en vertrouwelijke informatie. Vanuit onze ervaring vinden wij het formulier in zijn huidige vorm niet toegankelijk en laagdrempelig. Het formulier schrikt af. Het benadert de aanvraag tot redelijke aanpassingen op een te administratieve manier, waardoor de dialoog naar de achtergrond dreigt te verdwijnen. Wij zien het formulier graag volledig herwerkt.

3. Zet in op de toegankelijkheid van het formulier

In het formulier worden een aantal boodschappen meegegeven aan de gebruikers. Het formulier gaat in op medische gegevens en dit wordt gekoppeld aan gegevensbescherming: ontvangers van het formulier moeten de informatie als vertrouwelijk beschouwen. Daarbij geeft de overheid een disclaimer mee die de verantwoordelijkheid van de overheid afschuift wanneer er toch fouten gebeuren op vlak van gegevensbescherming. Dat gebeurt in erg moeilijke taal. Dit schrikt af om het formulier te gebruiken. We verwachten van een formulier over redelijke aanpassingen dat het hoge standaarden behaalt op vlak van toegankelijkheid.

Aanbevelingen

- ✓ Gebruik heldere en klare taal in het formulier.
- ✓ Check de digitale toegankelijkheid van het formulier en maak de nodige aanpassingen.
- ✓ Informeer hoe andere organisaties die het formulier willen gebruiken ook op de toegankelijkheid ervan kunnen inzetten.

4. Focus op de ondersteuningsnood, niet op de beperking

Het modelformulier vraagt gebruikers om gedetailleerde, medische informatie te delen. Daarbij wordt opgemerkt dat het geen verplichting is om deze info te delen, maar het wel kan helpen bij de aanvraag tot redelijke aanpassingen.

We vinden het jammer dat de focus zo sterk uitgaat naar medische informatie over de beperking. Dat neemt de aandacht weg van de ondersteuningsnood en de drempels die de persoon met een handicap ervaart. Bovendien is het niet altijd eenvoudig voor personen om persoonlijke info via een formulier te delen, zeker over beperkingen waar nog veel stigma over is. Het kan bovendien nooit verplicht worden om medische informatie te delen. Als een persoon hier toch voor kiest, dan krijgt dit beter een plaats in een gesprek.

Een lijst met opgesomde beperkingen kan toch nooit volledig zijn. En je stoot mensen mogelijks tegen de borst met het gebruik van bepaalde terminologie. Sommige personen houden niet van de term 'autismespectrumstoornis' en spreken liever over personen met autisme. Ook het gebruik van de term 'schizofrenie' vermijden we liever om mensen met een psychotische kwetsbaarheid aan te duiden. Daarom bevelen we aan: verwijder de lijst van aandoeningen en focus op de drempels die weggewerkt moeten worden via aanpassingen.

We vinden het wel zinvol dat organisaties nog eens herinnerd worden aan het feit dat ze voorzichtig moeten omspringen met medische informatie van personen. Op die manier hebben personen meer garanties om op een veilige manier hun beperkingen te benoemen, als ze dat willen, tijdens een gesprek.

Aanbeveling

- ✓ Haal de vraag naar medische informatie uit het modelformulier.

5. Maak het formulier bruikbaar voor iedereen met een (vermoeden van) handicap

---

In het formulier kan je aan de hand van een lijst aanduiden welke redelijke aanpassingen je wil aanvragen. Wij begrijpen de wens om via een lijst te werken. Dat kan inspirerend zijn voor mensen die het moeilijk hebben om hun ondersteuningsnood te verwoorden. Tegelijkertijd vinden we het idee om met een lijst te werken tegenstrijdig aan het concept van redelijke aanpassingen (die altijd individueel en op maat zijn). Die aanpassingen komen in dialoog tot stand en zijn het resultaat van een gezamenlijke zoektocht.

Mogelijks is het interessanter om voor de verschillende domeinen inspiratiegidsen over redelijke aanpassingen ter beschikking te stellen of hiernaar te verwijzen. Een lijst aanpassingen op het formulier maakt het te formeel, en kan het risico hebben dat de zoektocht eindigt wanneer een bepaalde aanpassing niet in de lijst wordt vermeld.

Let op: redelijke aanpassingen hangen niet af van een handicaperkenning. De Hoge Commissaris van de VN beval al aan dat het "voorzien van redelijke aanpassingen niet onderworpen mag zijn aan enige vorm van certificering".ⁱⁱ Vergeet niet dat redelijke aanpassingen ook geldig zijn bij het vermoeden van handicap (zoals bijvoorbeeld in het onderwijs wordt toegepast). Een te strikt gebruik van de bewijsvoering op basis van attesten en certificaten gaat in tegen het idee dat aanpassingen ook mogelijk zijn bij een vermoeden van handicap. In gevallen waarbij de relevantie van een redelijke aanpassing duidelijk is, lijkt het ons niet zinvol om naar bewijzen en attesten te vragen.

In uitzonderlijke gevallen is het wel mogelijk om na te gaan of een redelijke aanpassing passend of relevant is. In dat geval kan de entiteit of organisatie bijkomende informatie opvragen. Bij twijfel (wanneer het dus wel passend is om een beoordeling op te

vragen), zou de bewijsvoering zo eenvoudig en ruim mogelijk moeten. Communiceer hier duidelijk over aan de gebruikers van het formulier.

Bij een handicapbeoordeling zou de focus niet op medische informatie, maar op de ondersteuningsnood moeten liggen. In het huidige ontwerp van formulier volstaat het om een medisch attest te gebruiken om de handicap te bewijzen. Dat helpt bij de laagdrempeligheid van de aanvraagprocedure, maar legt opnieuw de focus op het medische aspect in plaats van de ondersteuningsnood.

6. Verduidelijk de aanvraagprocedure tot redelijke aanpassingen via het formulier

---

In het formulier werd opgenomen dat de persoon die het aanvraagformulier ontvangt de "aanvraag zo snel als mogelijk moet beantwoorden". Verder is er via het formulier weinig info beschikbaar over het recht op redelijke aanpassingen of de aanvraagprocedure. Het zou op zijn minst duidelijk moeten worden dat er een antwoordtermijn van 30 dagen begint te lopen.

Wij vragen om via het formulier meer bekendheid te geven over de aanvraagprocedure tot redelijke aanpassingen, het recht op redelijke aanpassingen en waar je terecht kan wanneer de aanvraag onterecht werd geweigerd.

Aanbeveling

- ✓ Bied via het formulier (of een bijlage) meer informatie over de aanvraagprocedure en het recht op redelijke aanpassingen. Die info gaat over de termijnen en moet sensibiliseren over het feit dat een aanvraag van redelijke aanpassingen kadert binnen een dynamisch proces.

Eindnoten

ⁱ Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid, *Parl. St.*, Vlaams Parlement, 2023-2024, nr. 1937/1.

ⁱⁱ Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, "Equality and non-discrimination under Article 5 of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities" (2017), A/HRC/34/26.